

lægges disse Huse og dem, der komme i Besiddelse af dem, idet der til Gengæld ikke ydes nogen som helst nævneværdig Fordel. Paa den anden Side kan man ganske vist sige, efter at Landstinget har lavet det saa godt, at der ikke er nogen Risiko forbunden dermed for Staten, og efter at man faar en god og rigelig Rente af sine Penge, var der intet til Hinder for at udlaane flere Millioner. Efter hvad den højtærede Finansminister udtalte ved Forelæggelse af Forslaget om Optagelse af Statslaan i Udlandet, fremgik det, at Staten nu laaner sine Penge til ca. $3\frac{1}{2}$ pCt., men efter Landstingets Forslag skal Staten have $3\frac{1}{2}$ pCt., det vil sige, at Staten tjener $\frac{3}{8}$ pCt. af sine Penge, det bliver ganske vist ikke meget af en Million, men faa vi det sat op til flere Millioner aarligt i mange Aar, ser jeg ikke rettere, end at der her dog var et lille Ben for Statskassen at gnave. Ganske vist mener jeg ikke, at det har været Mening, at vi skulde lave dette som en lille Forretning for Statskassen, som den skulde have Fordel af. At det imidlertid vilde blive Følgen af det Forslag, som Landstinget har sendt her ned, er givet. Som sagt, jeg tror ikke, det vilde være nogen Nytte til, hvis Landstingets øvrige Bestemmelser blive staaende, da at forhøje dette Beløb.

Jeg tror nu at have omtalt de Ændringer i Loven, som ere af væsentlig Betydning, og skal kun til Slutning sige, at det er min Overbevisning, at den Vej, Folketinget anviste, er den eneste rigtige, den eneste fremkommelige. Der kan maake nok findes andre Former, men det, som det alene kommer an paa, er i Virkeligheden at skabe en selvstændig og betrygget Stilling for fattige Landarbejdere. Det er det Synspunkt, jeg mener, vi maa holde fast, det er det, der har ledet Folketinget i dets Arbejde, og det er det Synspunkt, jeg haaber, der fremdeles vil lede det under dets Behandling af Sagen. Jeg haaber, at Folketinget vil føre Forslaget tilbage i en Skikkelse, hvori det kan imødekomme de Krav, den Trang, der er i Befolkningen, og som jeg tror, det vil være rigtigt, at vi fra alle Sider snarest mnligt søgte at imødekomme.

Scavenius: Skønt jeg var Medlem af det Udvalg, som i forrige Samling blev nedsat her i Folketinget til at behandle denne Sag, havde jeg dog kun en forholdsvis kort Tid Lejlighed til at beskæftige mig dermed, idet jeg blev syg kort efter Udvalgets Nedsættelse. Men de Synspunkter,

jeg ved Sagens 1ste Behandling her i Salen gjorde gældende, og som i det væsentlige faldt sammen med den Form, Lovforslaget fik her i Tinget — den samme Skikkelse, i hvilken det ogsaa blev forelagt for det høje Landsting i Aar — staar jeg ved endnu og har ikke i nogen væsentlig Grad kunnet ændre mit Standpunkt paa Grund af de Forhandlinger, der senere have været førte og de fra anden Side fremførte Synspunkter. Jeg ser ikke saa aldeles mørkt paa Lovforslagets Skæbne, thi naar man kommer til Bunds i Sagen, er det paa de fleste Punkter kun en Gradsforskel, men ikke en Principforskel, der skiller — jeg siger paa de fleste Punkter. Jeg maa maaske tillade mig med et Par Ord at komme tilbage til, hvad jeg den Gang udtalte om, hvad Meningen med dette Lovforslag er. Det forekommer mig, at deri bunder ogsaa ret væsentligt, hvad Stade man maa tage til de forskellige Sider af Sagen. Det fremhæves fra nogle Sider, at det, det drejer sig om, er, at skaffe Arbejdere direkte ad denne Lovens Vej, at forøge Arbejdskraften omkring paa Landet. Det kan være en Side af Sagen, men jeg ser ikke rettere, end at det er kun ganske indirekte, at man opnaar det ad den Vej, her er betraadt. For mig staar det saaledes, at det, man i første Linie tilsigter ved Lovforslaget, er at skaffe Landarbejderne en bedre Stilling ved at give Landarbejderne i Almindelighed en lettere Adgang til at faa Jord. Derved forbedrer man dels deres Stilling og dels bidrager man i alt Fald til, at der kan blive et større Antal smaa Landejendomsbesiddere, hvad jeg, om det kunde lykkes ad denne Vej, tillægger en ikke ringe Betydning for den sociale Udvikling i Almindelighed og særlig ude paa Landet. Naar saa Spørgsmaalet i Forbindelse dermed bliver, hvilken Størrelse man skal give disse Jordlodder, er jeg enig med den højtærede Landbrugsminister i, at man i Virkeligheden ikke kan fastslaa noget aldeles bestemt om, at saa og saa store skulle de være. Naar jeg ser paa den Forskel, der er mellem det, som blev vedtaget af Folketinget i Fjor, nemlig $3\frac{1}{2}$ à 5 Tdr. Land Middeljord — det er den ene Side af Bestemmelsen — og paa den anden Side ikke under 2 og ikke over 6 Tdr. Land geometrisk Maal, og det, som nu er vedtaget af Landstinget, nemlig 3 à 4 Tdr. Land paa den ene Side og 2 og 6 Tdr. Land som mindste og højeste geometrisk Maal, er der i Virkeligheden ikke saa meget stort et Spring mellem de to Ting. Men jeg ved